

**FARG'ONA HUDUDIDA ANJIR ZARARKUNANDALARI TUR
TARKIBI**

Nosirova Sayyora Abduvaliyevna

*FarDu, Tabiiy fanlar fakulteti
biologiya mutaxassisligi, 2-kurs magistranti*

Utanova Gulnoza Xabibullayevna

*FarDu, Agrar qo'shma fakulteti,
Agrokimyo mutaxassisligi, 1-kurs magistranti*

Shermatova Qutbinisa Maxamadjon qizi

*FarDu, Agrar qo'shma fakulteti,
Agrokimyo mutaxassisligi, 1-kurs magistranti*

Xomidova Nilufarxon Abdusalom qizi

*FarDu, Agrar qo'shma fakulteti,
Agrokimyo mutaxassisligi, 1-kurs magistranti*

Annotatsiya: *Farg'ona hududi, O'zbekistonning eng rivojlangan qishloq xo'jalik mintaqalaridan biri bo'lib, anjir yetishtirish uchun qulay sharoitlarga ega. Anjir, o'zining mazali mevalari va yuqori nutritiv qiymati bilan tanilgan, shuningdek, uning o'sishi va rivojlanishi uchun ma'lum sharoitlar talab etiladi. Biroq, anjir ekinlarini zararkunandalardan himoya qilish, ularning hosildorligini oshirish va sifatini saqlashda muhim ahamiyatga ega. Farg'ona hududida anjir zararkunandalari tur tarkibi, ularning ta'siri va ularga qarshi kurash usullari haqida batafsil ma'lumot beriladi.*

Kalit so'zlar: *anjir zararkunandalari, anjir qurtlari, hosildorlik, pestitsidlar, insektitsidlar, qishloq xo'jaligi.*

Аннотация: *Ферганская область является одним из наиболее развитых сельскохозяйственных регионов Узбекистана и имеет благоприятные условия для выращивания инжира. Инжир, известный своими вкусными плодами и высокой питательной ценностью, также требует определенных условий для своего роста и развития. Однако важно защитить посевы инжира от вредителей, повысить их урожайность и сохранить качество. Приведены подробные сведения о видовом составе вредителей инжира в Ферганской области, их воздействии и методах борьбы с ними.*

Ключевые слова: *вредители инжира, инжирные черви, продуктивность, пестициды, инсектициды, сельское хозяйство.*

Abstract: *Fergana region is one of the most developed agricultural regions of Uzbekistan and has favorable conditions for growing figs. Fig, known for its delicious fruits and high nutritional value, also requires certain conditions for its growth and development. However, it is important to protect fig crops from pests, increase their yield*

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

and maintain their quality. Detailed information is provided on the species composition of fig pests in the Fergana region, their effects and methods of combating them.

Key words: *fig pests, fig worms, productivity, pesticides, insecticides, agriculture.*

Anjir zararkunandalari, asosan, o'simliklarning o'sishi va rivojlanishiga salbiy ta'sir ko'rsatadigan organizmlardir. Ular, o'simliklarning barglari, ildizlari, mevalari va boshqa qismlariga zarar yetkazishi mumkin. Farg'ona hududida anjir zararkunandalari tur tarkibi juda xilma-xil bo'lib, ularning ba'zilari o'simliklar uchun jiddiy tahdid tug'dirishi mumkin. Anjir ekinlarida uchraydigan asosiy zararkunandalar qatoriga anjir qurtlari, anjir o'rgimchaklari va anjir qizil qurtlari kiradi. Anjir qurtlari, anjirning eng keng tarqalgan zararkunandalardan biridir. Ular, anjir mevalarida va barglarida yashaydi va ularning ozuqa moddalarini iste'mol qiladi. Anjir qurtlari, o'simliklarning o'sishini sekinlashtiradi, mevalarning pishishi jarayonini buzadi va hosildorlikni pasaytiradi. Ushbu zararkunandalar, anjir ekinlarida keng tarqalgan bo'lib, ularning ko'payishi va tarqalishi, o'simliklar uchun katta muammo tug'diradi.

Anjir o'rgimchaklari, yana bir muhim zararkunanda hisoblanadi. Ular, barglarning pastki qismida yashaydi va o'simliklarning suyuqliklarini iste'mol qiladi. Anjir o'rgimchaklari, o'simliklarning o'sishiga salbiy ta'sir ko'rsatadi, chunki ular barglarning saralashiga, quruqlashishiga va o'simliklarning umumiy holatining yomonlashishiga olib keladi. Anjir o'rgimchaklari, ko'pincha quruq va issiq iqlim sharoitlarida ko'payadi, bu esa Farg'ona hududida ularning tarqalishini oshiradi. Anjir qizil qurtlari, anjir ekinlarida uchraydigan yana bir zararkunanda bo'lib, ularning ta'siri juda jiddiydir. Ushbu qurtlar, anjir mevalarining ichida yashaydi va ularni iste'mol qiladi. Anjir qizil qurtlari, mevalarning pishishi jarayonini buzadi va hosilni pasaytiradi. Ularning tarqalishi, anjir ekinlarida jiddiy muammolarni keltirib chiqarishi mumkin, chunki ular hosildorlikni sezilarli darajada kamaytiradi. Farg'ona hududida anjir zararkunandalari bilan kurashish uchun bir qator usullar qo'llaniladi. Birinchidan, agrotexnik tadbirlar orqali zararkunandalarning tarqalishini kamaytirish mumkin. Masalan, anjir ekinlarini muntazam ravishda sug'orish, o'simliklarni to'g'ri parvarish qilish va zararkunandalarga qarshi kurashish uchun zarur bo'lgan choralarni ko'rish muhimdir. O'simliklarni zararkunandalardan himoya qilish uchun, pestitsidlar va insektitsidlar qo'llanilishi mumkin. Biroq, pestitsidlarni ishlatishda ehtiyot bo'lish zarur, chunki ularning ortiqcha ishlatilishi, tuproq va suv resurslariga zarar yetkazishi mumkin. Shuningdek, biologik kurash usullari ham zararkunandalarga qarshi samarali bo'lishi mumkin. Biologik kurashda, zararkunandalarning tabiiy dushmanlari, masalan, qushlar va boshqa hayvonlar yordamida zararkunandalarning tarqalishini kamaytirish mumkin. Bunday usullar, ekologik jihatdan toza va xavfsizdir, shuningdek, tuproq va o'simliklar uchun zararli bo'lmagan natijalarga olib keladi. Anjir zararkunandalari bilan kurashishda, ta'lim va ma'lumot berish ham muhimdir. Fermerlarga zararkunandalarning belgilari, ularning

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

tarqalishi va ularga qarshi kurash usullari haqida ma'lumot berish, ularning o'z ekinlarini himoya qilishda samarali bo'lishiga yordam beradi. Farg'ona hududida anjir zararkunandalari tur tarkibi, ularning ta'siri va ularga qarshi kurash usullari haqida ma'lumot berish, agronomiya va qishloq xo'jaligi sohasida muhim ahamiyatga ega. Anjir ekinlarini zararkunandalardan himoya qilish, hosildorlikni oshirish va sifatni saqlashda muhim rol o'ynaydi. Shuningdek, zararkunandalarga qarshi kurashishda agrotexnik tadbirlar, pestitsidlar va biologik kurash usullari samarali bo'lishi mumkin.

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, Farg'ona hududida anjir zararkunandalari tur tarkibi, ularning ta'siri va ularga qarshi kurash usullari haqida batafsil ma'lumot berish, qishloq xo'jaligi va agronomiya sohasida muhim ahamiyatga ega. Anjir ekinlarini zararkunandalardan himoya qilish, hosildorlikni oshirish va sifatni saqlashda samarali choralarni ishlab chiqish, fermerlarning daromadlarini oshirishga yordam beradi. Shu sababli, bu sohada ilmiy tadqiqotlar va amaliy ishlar davom ettirilishi zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Abdullayev, A. (2020). "O'zbekiston qishloq xo'jaligida zararkunandalar va ularning boshqaruvi." Tashkent: O'zbekiston Fanlar Akademiyasi.
2. Qodirov, S. (2018). "Anjir ekinlarida zararkunandalarga qarshi kurash usullari." Farg'ona: Farg'ona Davlat Universiteti.
3. Murodov, A. (2019). "Zararkunandalar va ularning o'simliklarga ta'siri." Tashkent: O'zbekiston Qishloq Xo'jaligi Instituti.
4. Rahimov, I. (2021). "O'simliklar himoyasi: nazariy va amaliy asoslar." Samarkand: Samarkand Davlat Universiteti.
5. Tursunov, E. (2022). "Anjirni parvarish qilishda zararkunandalarga qarshi kurash." Farg'ona: Farg'ona Agrotexnika Kolleji.
6. Karimov, B. (2023). "O'zbekistonda anjir va uning zararkunandalari." Tashkent: O'zbekiston Qishloq Xo'jaligi va Suv Resurslari Vazirligi.
7. Ismoilov, D. (2021). "Zararkunandalarga qarshi biologik usullar." Buxoro: Buxoro Davlat Agrar Universiteti.

